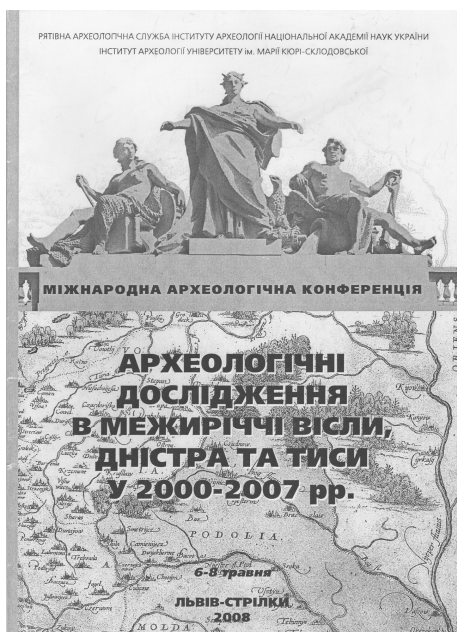

**Леонід МАЦКЕВИЙ,
Галина ПАНАХИД**

**КОНФЕРЕНЦІЯ: АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕЖИРІЧЧІ
ВІСЛИ, ДНІСТРА І ТИСИ у 2000–2007 РОКАХ**

Карпатський регіон, як один із густонаселених регіонів Європи, віддавна є полігоном археологічних досліджень. Науковці з України, Польщі, Словаччини, Румунії, Угорщини проводять тут комплексні міждисциплінарні дослідження та спільно обговорюють їх результати. Обмін думками, взаємне ознайомлення з новими методами та методиками археологічних досліджень, запозичення сучасних міждисциплінарних підходів, презентація нововідкритих пам'яток, видання спільних монографій – ось далеко не повний перелік результатів міжнародних зустрічей науковців. Одним з таких заходів стала Міжнародна конференція “Археологічні дослідження в межиріччі Вісли, Дністра та Тиси у 2000–2007 рр.”, яка відбулася 6–8 травня 2008 р. на базі конференційно-відпочинкового комплексу “Узлісся” в с. Стрілки Перемишлянського району на Львівщині. Організаторами Конференції стали Науково-дослідний центр “Рятівна археологічна служба” (РАС) Інституту археології НАН України

(м. Львів, Україна) та Інститут Археології Університету ім. Марії Кюрі-Склодовської (УМКС) (м. Люблін, РП).

У роботі конференції взяли участь понад 60 науковців з України та Польщі, які, крім уже згаданих установ-організаторів, представляли також Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (м. Львів), Інститут археології НАН України (м. Київ), Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ), Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів), Картографічне видавництво “ЛІГА Львів” (м. Львів) та багато інших організацій.

Впродовж трьох днів роботи виголошено 35 доповідей.

Відкриваючи конференцію до присутніх звернувся заступник директора Інституту археології НАН України професор Денис Козак. Він пригадав історію створення РАС та відзначив її важливу роль у проведенні археологічних досліджень на території Карпатського регіону.

Від імені польських партнерів із вітальним словом виступив професор Анджей Коковські – директор Інституту Археології УМКС. Доповідач підкреслив важливість проведення спільної українсько-польської конференції та відзначив багаторічну наукову і творчу співпрацю українських та польських археологів.

Робота конференції відбувалася у формі пленарних та секційних засідань. Робочі мови – українська та польська.

Під час пленарного засідання були виголошені три доповіді. Д. Козак презентував основні результати рятівних робіт останніх років у доповіді “Охоронні роботи на пам'ятках археології України у 2000–2007 рр.”. У доповіді “Поліцейські та злочини – або проблема пограбувань археологічних пам'яток в Польщі” А. Коковські розповів про методи боротьби польських

правоохоронців з “чорними археологами” та особливості польського законодавства у цій сфері. Доповідь В. Циглика “Поселення – гончарний виробничий центр пізньочерняхівської доби Свірж I (особливості, перспективи)” стосувалася результатів багаторічних розкопок поселення Свірж I.

Далі учасники конференції продовжили роботу у чотирьох секціях.

На двох секційних засіданнях **Секції I “Археологія кам’яного віку”** головували А. Закосьцельна та Л. Мацкевий. На Секції було виголошено 6 доповідей. Тематика виступів – палеоекологічні умови, особливості виготовлення кам’яних знарядь, нові пам’ятки палеоліту, мезоліту, неоліту та енеоліту. Географія – від Передкарпаття до Закарпаття, а також територія міста Львова, Сандомерської височини, Західного Поділля та Волині. Науковці доповідали про екологічну нішу в палеоліті-мезоліті у Верхньому Придністер’ї (Л. Мацкевий, Г. Панахид); неоліт-енеоліт Львова (В. Конопля); ранній палеоліт Сандомерської височини (М. Шеліга, А. Закосьцельна, Є. Лібера). Доповідачі також представили нові палеолітичні знахідки в Придністров’ї (П. Шидловський, С. Палієнко); методи житлобудівництва на трипільських пам’ятках Тернопільщини (М. Сохацький); а також нові матеріали енеоліту-бронзи Волині (Г. Охріменко, І. Маркус).

Керівниками **Секції II “Археологія бронзового та залізного віку”** були М. Бандрівський і Г. Тарас. У роботі двох секційних засідань взяли участь 9 українських та польських науковців, які презентували 5 доповідей. Йшлося про особливості висоцької, тшчинецької, лужицької, поморської культур у світлі нових знахідок і досліджень 2000–2007 рр. Територіально об’єкти були представлені долинами річок Варти і Дністра, а також теренами Львівщини, Волині, Люблінщини (Польща). Доповіді стосувалися пам’яток доби бронзи біля смт Олесько (С. Лисенко); раннього періоду розвитку висоцької культури (М. Бандрівський); поховань поморської культури на Львівщині (Д. Павлів, І. Принада); курганів Верхньої Наддністрянщини (Д. Павлів, В. Перегирич, І. Принада, Я. Махнік); досліджень епохи бронзи та раннього заліза в Польщі (С. Садовські, Е. Клосіньска, Г. Тарас).

На двох засіданнях **Секції III “Археологія перших століть нашої ери”** головували Д. Козак та А. Коковські. У шести виголошених доповідях були представлені основні результати вивчення пам’яток перших століть нашої ери. Тематично доповіді охопили дослідження римської епохи в Європі, проблеми культурної ідентифікації пам’яток, особливості вельбарської, пшеворської, черняхівської культур. Українські та польські науковці представили доповіді про роль Інституту Археології УМКС у вивченні римської доби в Європі (А. Коковські); проблеми культурної ідентифікації пам’яток Галичини III–IV ст. н.е. (В. Войнаровський); археологічні дослідження поселення Сваричув біля Замостя (С. Садовські); поселення вельбарської культури Йосипівна III (Т. Милян, О. Осаульчук); поселення черняхівської культури Рукомиш (Б. Строєнь); інтердисциплінарні дослідження поселення пшеворської культури біля Ополе Любельського (М. Стасяк-Циран).

Куратором **Секції IV “Археологія княжої доби”** був С. Пивоваров. Загалом на секції було виголошено 9 доповідей. Тематично виступи стосувалися історичної топографії, вивчення давньоруських пам’яток, ранньосередньовічних жител та курганів. Були представлені результати досліджень 2000–2007 рр., проведених у м. Белз, в долині р. Ікви, на Закарпатті, на Західному Поділлі, на Буковині та Волині, а також в Польщі, зокрема, у Любельському воєводстві. Слід відзначити доповіді про історичну топографію Белза (О. Лазурко); про виробничі споруди XI–XII ст. на поселенні Дудин II (Я. Онищук); про дослідження поселення в Чулчицах на Любеліщині (С. Голуб); про ранньосередньовічні житла на Розточчі та Західному Поділлі (Я. Погоральський). На другому засіданні були виголошені доповіді про давньоруські пам’ятки Буковини (С. Пивоваров); про рятівні роботи в Ужгородському районі (О. Бандровський, Й. Кобаль); про опалювальні споруди давньоруського часу на Західному Поділлі (М. Ягодинська). Польські науковці представили доповіді про розкопки ратуші в м. Краснистав (Й. Кусьнеж) та про археологічні дослідження ранньосередньовічного кургану в Колонії Депултиче Крулевські біля Хелма (А. Броніцкі).

На підсумковому засіданні головували М. Филипчук та А. Розвалка. Загалом на цьому засіданні було виголошено 6 доповідей. Виступили: П. Довгань з доповіддю про дослідження літописного Бужеська; Б. Прищепа з інформацією про дослідження середньовічних волинських міст; А. Розвалка з повідомленням про особливості поселень у межиріччі Вісли і Бугу у VII–XIII ст. Також цікавими були виступи М. Филипчука про дослідження літописного Плісненська; Ю. Лукомського про археологічно-архітектурні дослідження у Львові та М. Пьотровського про методи досліджень багаточасового поселення в Лукавиці Любачувського повіту.

Активність учасників проявилася також під час **завершальної дискусії**. Були виголошені актуальні тези про необхідність вдосконалення законодавчої бази, яка регламентує археологічні дослідження; про “чорну археологію” та методи її подолання. Йшлося також про важливість продовження зустрічей науковців-археологів, природознавців, про організацію наступних міжнародних конференцій та необхідність популяризації результатів цих заходів.

В рамках конференції була проведена екскурсія у стародавній Свірж, де учасники відвідали Свірзький замок. Також відбулася екскурсія по Львову.